

Forfatter: Wessel, Johan Herman

Titel: J.H. Wessels Samlede Digte

Citation: Wessel, Johan Herman: "J.H. Wessels Samlede Digte", i Wessel, Johan Herman: *J.H. Wessels Samlede Digte*, udg. af J. Levin , 1901, s. 214. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-wesselhhl-shoot-idm140161401543488/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: J.H. Wessels Samlede Digte

Agent Hans Holck, født den 12de Marts 1726, var Kjøbmand, faldede 1773, og Gode 1783. Det var en Mand uden videre Dannelse, men med en vis praktisk Dygtighed og utrættelig Virkelyst. Han har indlagt sig store Fortjenester ved at fremkalde en Mængde ryttrige Indretninger; saaledes har han stiftet Adressavisen, en Sygesæse, en Bespisningsstasse for Fattige og en Mængde lignende Foretagender, ligesom han ogsaa har skrevet eller lodet skrive en Mængde Skrifter og Picer, og især var han utrættelig i sin Omhu for Fattige og Lidende. Men ved Siden heraf var han i høj Grad sanselos og borneret, og indbød ved sine Avertissementer og Riiserier til almindelig Raillen. For hver Gave, der sendtes ham, takkede han sædvanlig med et Vers, hvortil han lovede Giveren de Fattiges Forbøn hos Verberre og mangfoldig Gjengjældelse af Himlen. Blandt den Mængde Aviser, han har udgivet, var ogsaa Aftenposten, begyndt 17de Januar 1772, og fortsat endel Aar efter hans Død. Jvf. ogsaa hans Biographi ved Niels Frahl, Köbenhavn 1783.

Verset om Kiglosten har hidtil lydt saaledes (eller Udgaven af 1787, II, Side 153):

Ondtykt i Aftenposten,
 Tøv jeg besvare Aftenposten
 Med nogle Rand imod Kiglosten;
 Sød Nelliker en Aften smaa,
 Kom dem i Viin, og drik dem saa.
 Hvis du er ikke inden Aften,
 Saa dex, der stadig havde havten;
 Saa kan du sige aleneføls:
 Hr. Medicus! Legn i Jer Hals.

Det fremhævede Ord i tredje Linie, en Aften, skal være en Morgen, og er en Tankeløshed af de første Udgivere, der have meddeelt Digtet efter Rukommelsen, uden at efterse Aftenposten. Ordet Viin i fjerde Linie er en Forskjønnelse af Baggesen i Stedet for Wessels: Mød; Nelliker og Mjød svare til de almindelige Huesraad med Hoste (f. Ex. Ingefær og Horning), der altid bestaar af en kradende og en formildende Ingrediens, men Baggesen har her, som paa andre Steder i hin Udgave, været uegeldig i sin Iver for at pynte paa Wessels Sprag. — Men i den her ovenfor anførte Form, der gjør det bemærkede lille Digt temmelig meningsløst, gaar dette Vers igjen i alle fjorten Udgaver af Wessel, Litteraturen hidtil har besiddet; ingen af alle disse Udgivere have overkommet at efterse Aftenposten, som de dog Alle anførte i Overskriften til Digtet, eller at tænke et Øieblik over Digtets Indhold!

 Provst Hersom.

Side 182.

Af Iversens Iyenske Avis; ogsaa nævner af N. M. Petersen, Bidrag til den danske Lit. Hist. V, anden Afd., Side 421.

 Nyaa:svers.

Side 183—184.

Nr. III. Madam Juot, det Norske Selskabs Værtinde, var en Provstedatter fra Jylland.

Nr. IV—XI ere uden al Tvivl skrevne i Digterens yngre Dage til et Ark Nyaa:svers, som en Bogtrykker eller Boghandler har udgivet. Hvis et saadant

Ark endnu lod sig opdage (for nærværende Udgiver er dette desto værre, trods al Effensøgen, ikke lykket), vilde sandsynligviis flere saadanne nydelige wesselske Smaavers kunne reddes fra Forglemmelse.

— — — — —
 Thi J. K. Bull.

Side 125.

Herr! har A. B. Boye i Overskriften den Bemærkning: »I Anledning af Bekkasin-jagten, da en Ladrning Hagel dalede i hans Hæt.«

Trønderen Johan Randsbøl Bull, født den 29de April 1719 i Stod Frøstegaard, Student 1770, og 1772 Medlem af det Norske Selskab, blev Justitiarius i Høimester: i Christiania, resignerede 1827 og døde den 28de Febr. 1829 i Laurvig.

— — — — —
 I en Hoi-Poets Navn.

Dette lille Impromptu, tillegnede de efterfølgende to Smaavers, har Nyerup først meddeelt i Dansk Digtek. Historie under Christian VII, Side 167. Nyerup indleder nærværende Impromptu (der forøvrigt ogsaa findes meddeelt i Nyt Aftenblad 1826 Side 235) med den Oplysning: »A. G. Thoroup, der var Hofpoet, beklagede sig for Wessel, at han ingen Penge kunde faae for sit Arbejde. Wessel raadte ham til at indgive følgende Ansøgning . . . Verset er naturligviis kun en Spøg af Digteren. (Adam Gottlob Thoroup, født 1751, død 1804, Son af Herredsfoged, siden Borgemester i Nesved, Niels Thoroup, og Svoger til Th. Chr. Bruun, var Medlem af Norske Selskab, og tillegnede Wessel ansat som Theater-Oversætter, Thoroup dog med det specielle Paalæg at skrive Cantater til de kongelige Herskabers Geburtadage.

— — — — —
 Impromptu over en besværlig Hestepranget.

Da de norske Studenter, forinden Stiftelsen af Norske Selskab, endna samlede paa Juels Stue med alle andre Gæster, sang Wessel en Aften, da Hestepranget kom, de her meddeelte Linier in promptu til en da gængs Melodi, hvorefter hans Venner sang det efter, Ken for Een, indtil Hestepranget fjernede sig (ifølge en mundlig Meddelelse af afdøde Geheimeraad A. W. Hornemann).

Hvem var nu denne besværlige Hestepranget? Det var en tilforn meget bekendt kjøbenhavnsk Borger, og heldige Omstændigheder have sat nærværende Udgiver i Stand til efter et Aarhundredes Forløb at oplyse Sagen. Manden hed Carl Hendrik Ordning, født 1738 i Horsens, død 18de Mai 1826 paa Vandkonsten Nr. 150, begravet paa Frederiksberg Kirkegaard ved den sydøstlige Kirkenmur, tillegnede sine Forældre, Johan Ordning og Birgitte Ordning. Han var gift med Enkedam Maren Schandorf, hvem han overlevede, blev Brygger, byggede efter den store Ildbrand det tredobbelte Sted paa Grunden i Farvergaden, Gaasgaden og Vandkonsten, og ejede bl. A. hele Jordstykket paa høire Side af Frederiksberg Allé (fra Kjøbenhavn), der dog dengang ikke havde synderlig Værd; der stod kun et Par enkelte Bygninger deraa; Ordning byggede Lynges Gaard (nu Alleenberg) paa Grunden. Brygger Ordning var en vakker Mand, optakt og meget videbegierlig, araftig og livsglad; læste bestandigt, og skrev Vers over en lav Sko, ogsaa den rimede Indskrift paa Frederiksberg Kirkenmur ovenfor hans Forældres Grav er forfattet af ham. Han var derhos meget driftig og i høj Grad paaholdende. Han talte, lige til sin